

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2084/2021
23.12.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција – Казнено поправни завод у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради исплате накнаде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3069/18 од 13.03.2019. године, у седници одржаној 23.12.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца и **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3069/18 од 13.03.2019. године, у ставовима другом, трећем и шестом изреке и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење у том делу.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2740/14 од 05.04.2018. године, која је исправљена решењем истог суда П1 2740/14 од 07.05.2019. године, ставом првим изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 02.06.2017. године. Ставом другим изреке утврђено је да је тужба тужиоца повучена у делу тражене накнаде на име трошкова вештачења и адвокатских услуга у износу од 12.000,00 динара. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и тужена обавезана да тужиоцу исплати законску затезну камату на износ од 49.235,03 динара у износу од 355,44 динара. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражена исплата законске затезне камате на износ од 49.235,03 динара у износу од 14.578,78 динара, као неоснован. Ставом петим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде за прековремени рад исплати појединачно означене новчане износе са законском затезном каматом све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом шестим изреке тужена је обавезана да у име и за рачун тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период и на износе из става петог изреке првостепене пресуде. Ставом седмим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове превоза за долазак и одлазак са рада у новчаним износима и са законском затезном каматом ближе означено у том ставу изреке. Ставом осмим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 168.660,00 динара са законском затезном каматом од 05.04.2018. године, као дана пресуђења до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3069/18 од 13.03.2019. године, ставм првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена

пресуда у ставовима трећем, петом и шестом изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу седмом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у износима ближе означеним у ставу седмом изреке са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка из става осмог изреке првостепене пресуде, тако што је тужена обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 75.534,00 динара са законском затезном каматом од 05.04.2018. године до исплате, док је преко досуђеног износа одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка пред првостепеним судом. Ставом четвртим изреке одбачена је као недозвољена жалба тужиоца у ставу првом изреке првостепене пресуде. Ставом петим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби. Ставом шестим изреке тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у односу на став други, трећи и шести изреке тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 55/14), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. тог закона и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је 20.12.2011. године примљен у радни однос на неодређено време код туженог на послове ... завода у Служби за обезбеђење Казнено поправног завода у Београду, које је разврстано у звање ... У периоду од фебруара 2013. године закључно са децембром 2014. године тужени није исплатио тужиоцу накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини месечне претплатне карте у међуградском саобраћају. Вештачењем је утврђено да је тужиоцу у наведеном периоду (фебруар 2013. – децембар 2014. године) исплаћена накнада трошкова превоза у висини цене месечне карте за градски саобраћај у Београду (Бус плус), док би други трошкови превоза у том периоду у висини накнаде трошкова за услуге међуградског саобраћаја између места пребивалиштва и места рада тужиоца износили 863.286,42 динара (појединачни износи дати су у колони шест табеле б. тачка 11. налаза вештака).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев применом члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и одредаба Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, тако што је обавезао тужену да тужиоцу исплати накнаду на име трошкова превоза за долазак и одлазак са рада у спорном периоду у висини утврђеној налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке.

Другостепени суд је заузео супротно становиште о праву тужиоца на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, налазећи да у ситуацији када тужилац није доказао да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату предметних трошкова, нити је због „ћутања администрације“ покренуо управни спор он не може са успехом тражити исплату по том основу. Право на накнаду ових трошкова спада у друга примања за чије остваривање је нужно поштовати поступак прописан правилима из чланова 140. до 143. Закона о државним службеницима, што је тужилац пропустио да учини, па у парници не може са успехом остварити право на накнаду штете јер не постоји основ одговорности тужене у смислу члана 172. Закона о облигационим односима. Зато је првостепена пресуда у том делу преиначена и тужбени захтев за накнаду ових трошкова одбијен као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је становиште другостепеног суда засновано на погрешној примени материјалног права.

Према члану 13. Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", бр. 79/05 ... 99/14) државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима.

По члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ број 62/06 ... 99/14) државни службеник има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада за време које је провео на службеном путу у земљи и иностранству, за смештај и исхрану док ради и борави на терену и на накнаду трошкова који су изазвани привременим или трајним премештајем у друго место рада, док је ставом 2. прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују, прописују уредбом Владе. Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ број 98/07) у члану 2. став 1. тачка 1. предвиђено је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, док је чланом 3. исте Уредбе предвиђено да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Наведеним законским прописима тужиоцу је као државном службенику запосленом код тужене признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду, при чему наведено право није условљено подношењем захтева нити доказивањем да је запослени стварно сносио трошкове. Тужена је у обавези да тужиоцу у складу са одредбама члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима исплати трошкове које је тужилац имао за долазак на рад и одлазак са рада у спорном периоду, према присуству на раду, у висини цене месечне претплатне карте у међуградском саобраћају.

Имајући у виду наведено, другостепени суд је погрешно применио материјално право када је закључио да тужиоцу не припада право на накнаду трошкова за превоз за долазак и одлазак са рада у спорном периоду, али нема услова за преиначење пресуде, јер је првостепени суд извео доказ вештачењем од стране вештака економско-

финансијске струке и утврдио да би трошкови превоза у спорном периоду за услуге међуградског саобраћаја између места пребивалиштва и места рада тужиоца износили укупно 863.286,42 динара. Међутим, правилност обрачуна и висина тражене накнаде није потпуно утврђена, јер тужиоцу припада накнада стварних трошкова доласка и одласка са рада односно сразмерно присуству на раду у висини месечне претплатне карте у спорном периоду, будући да је вештак укупан износ обрачунао имајући у виду цене појединачних повратних аутобуских карата различитих превозника, између Београда као места рада до места пребивалишта (...). Без оцене налаза и мишљења вештака у целини чињенично стање није потпуно утврђено, јер је изостало утврђење наведене битне чињенице о висини месечне претплатне карте за конкретан случај, због чега је Врховни касациони суд укинуо другостепену пресуду у побијаном делу, као и одлуку о трошковима поступка, јер њихова висина зависи од укупног успеха тужиоца у спору.

Другостепени суд ће имајући у виду изложене примедбе поново одлучити о жалби тужене у погледу овог дела тужбеног захтева и о свим трошковима парничног поступка.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић